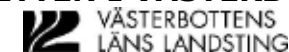

MEDIACIN

Nr 2/16 11 feb

MEDICINSKT MAGASIN UTGIVET AV LÄKEMEDELSKOMMITTÉN I VÄSTERBOTTEN

Utkommer varannan vecka. Sökväg: vll.se och [linda /Vård /Läkemedel/](mailto:linda@vll.se)

REDAKTION: Läkemedelskommitténs kansli
ANSVARIG UTGIVARE: Bo Sundqvist
REDAKTÖR: Magdalena Pettersson 090-785 31 96
Nästa nummer utkommer torsdag 25 februari med
calendarieuppgifter för veckorna 9 och 10 2016

Bidrag ska vara redaktionen tillhanda senast måndag 22 februari kl 12.00 till magdalena.pettersson@vll.se eller fax: 090-12 04 30 Postadress: Magdalena Pettersson, Läkemedelscentrum, NUS, 901 85 Umeå

Nyheter i Terapirekommendationerna 2016

Levnadsvanor

Ett nytt avsnitt som tar upp matvanor, rökning och riskbruk av alkohol.

Fysisk aktivitet

Den nya upplagan av FYSS har kommit ut; FYSS2015 och den finns tillgänglig på www.fyss.se. Evidenskravet för den rekommenderade ordinationen av fysisk aktivitet lika som för läkemedel.

Lat-FYSS och de andra avsnitten är uppdaterade utifrån FYSS2015.

Allergi

Desloratadin är ett nytt alternativ till loratadin vid peroral allergibehandling. Vid allergi med nästäppa kan nasala steroider ha bra effekt då behandling med perorala antihistaminer inte är tillräcklig. Viss erfarenhet talar för att mometason (Nasonex) givet en gång per dygn skulle kunna ha en fördel framför budesonid hos barn som står på högre dos inhalationssteroid med tanke på eventuell tillväxtpåverkan. Dessutom har patentet gått ut vilket gör mometason till ett kostnadseffektivt val framför budesonid (Desonix) som utgår från listan.

För akut behandling vid allergiska reaktioner rekommenderas nu enbart Emerade, som finns i tre styrkor och har en längre nål avsedd att säkrare ge intramuskulär injektion. Hållbarheten är 30 månader. Vikten av att utbilda patienten i användning av pennan

betonas samt att alltid skriva ut minst 2 pennor åt gången eftersom dosen kan behöva upprepas.

Barn

Akuta tillstånd uppdaterat, anafylaxi enligt rekommendationer från SFFA. Vid inhalationsbehandling av krupp med adrenalin i Maxin rekommenderas för bättre effekt om barnet är äldre än 6 månader att ej späda med NaCl och som alternativ till peroral steroid vid krupp rekommenderas inhalation av steroid. Inhalation föredras om den fungerar praktiskt och särskilt vid upprepade kruppepisoder p.g.a. mindre systemeffekt och tillväxtpåverkan. Som rekommenderat antibiotika vid meningit och sepsis har Ceftriaxon (Rocephalin) ersatt Cefotaxim (Claforan) då expertgruppen bedömer det som ett fullgott alternativ och innebär minskat antal preparat att lagervaraktig för hälsocentralerna då Ceftriaxon även rekommenderas för vuxna.

Diabetes

För respektive preparatgrupp anges Socialstyrelsens prioritering i Nationella riktlinjer för diabetesvård, prioriteringen grundas på sammanvägning av kostnadseffektivitet och evidensstyrka. Varningar och observanda vid metforminbehandling kompletteras med uppmärksamhet på hög alkoholkonsumtion samt observans även vid kombinationspreparat innehållande metformin (Janumet, Komboglyze, Galvumet, Competact, Xigduo).

Abasaglar (insulin glargin) är en biosimilar till Lantus. Abasaglar bör väljas i första hand vid nyinsättning av

långverkande analog och byten kan övervägas då priset för Abasaglar är 12 % lägre än för Lantus. Som alternativ veckoberedning av GLP-1-analog har dulaglutid (Trulicity) tillkommit och som ny DPP-4-hämmare finns linagliptin (Trajenta). Empagliflozin (Jardiance) är nytt alternativ som SGLT-2-hämmare.

Gynekologi

Nya preparat monofasiska p-piller utefter vad som ingår i förmånen. Nya på listan är etinylestradiol + dionegegest (Qlaira) och etinylestradiol + drospiperon (Estron, Estrelen).

Hjärta Kärl

Fysisk aktivitet vid hypertoni, hjärtsvikt, kranskärlsjukdom och claudicatio är uppdaterade efter FYSS 2015. Spironolakton nämns som ett behandlingsalternativ vid svårighet att nå blodtrycksmål med förstahandsalternativen. Rangordning för läkemedelsval vid anti-koagulansbehandling är borttagen. Ramipril är ensam rekommenderad ACE-hämmare vid hjärtsvikt för att förenkla råden. Vid välfungerad behandling med annan ACE-hämmare finns inget skäl för byte.

Hud

På indikation rosacea kompletteras behandlingsalternativen med ivermektin (Soolantra) och brimonidin (Mirvaso).

Avsnittet med Psoriasis-livsstil har uppdaterats.

Infektioner

Hösten 2015 har Västerbotten kommit ned till 253 antibiotikarecept/1000 invånare de senaste 12

CALENDARIUM

MEDICORUM BOTNIAE OCCIDENTALIS

Calendarium tar upp t.ex. föreläsningar, kurser, disputationer och andra evenemang av medicinskt intresse i hela Västerbotten – bidrag mottages tacksamt!

När inte annat anges är platsen NUS

månaderna och var nära STRAMAs mål på 250 recept/1000 invånare/år. Det går nu att få diagnoskopplad förskrivningsstatistik av antibiotika i slutenvården genom infektionsverket. Detta är ännu inte tillgängligt i primärvården. Behandling av pertussis har tillkommit där det kan vara motiverat att behandla med erytromycin för symtomlindring och brytning av smittvägar samt ge profylax till spädbarn som utsatts för smitta. Alla positiva fynd av *Giardia lamblia* bör behandlas med metronidazol. Rekommendationer för pneumokockvaccination har tillkommit. Samma riskgrupper som för influensa (utom gravida) rekommenderas vaccination vid *ett* tillfälle.

Lunga

Kapitlet är uppdaterat efter nya behandlingsrekommendationer från Läkemedelsverket både vid astma och KOL. För underhållsbehandling av svårare astma är ett nytt alternativ att lägga till antikolinergikum (Tiotropium) som har en dokumenterad exacerbationshämmande effekt även vid astma. Vid akut astmaförsämring rekommenderas nu som alternativ till behandling av obstruktionen med nebulisator att använda spacer. Om lindrig- måttlig försämring kan snabbverkande beta-2-stimulerare ensamt användas. Vid svår försämring rekommenderas både snabbverkande beta-2-stimulerare och ipratropiumbromid. Uppdaterad stadiindelning av KOL baseras på symptom, lungfunktion, exacerbationsanamnes och används vid beslut om underhållsbehandling. Inom preparatgrupperna har tillkommit nya alternativ: LAMA: umeklidinium (Incruse Ellipta), LABA: olodaterol (Striverdi Respimat) samt för kombinationspreparaten LAMA+LABA: umeklidinium + vilanterol (Anoro

Ellipta), tiotropium + olodaterol (Spiolto Respimat) och aklidiniumbromid + formoterol (Duaklir Genuair).

Mage-Tarm

En SBU-utredning visar att endast lösliga fibrer som isphagula (ex Lunelax) har visat nytta vid IBS. Sterkuliagummi (Inolaxol) som är en icke löslig fiber har ingen visad effekt och försvinner från rekommendationerna vid förstoppning.

Ett helt nytt avsnitt om järnbristanemi har tillkommit.

Muskel- och ledsjukdomar

Vid behandling av långvariga muskel- och leddmärtor ersätts tredjehandsalternativet venlafaxin med duloxetin som har bättre dokumentation. Amitriptylin kvarstår som förstahandsmedel och gabapentin (Sandoz/1AFarma) som andrahandsalternativ.

Osteoporos

Osteoporos är en mycket underbehandlad sjukdom. Mål för 2016 är att minst 30 % av alla som lagts in för höft- eller kotkompressionsfraktur ska få benspecifik behandling. För närvarande är den andelen 14 %. Beslut om benspecifik behandling skall alltid grundas på en samlad värdering av risken för osteoporosfraktur. FRAX-beräkning ska göras på obehandlade patienter från 40 års ålder vid misstanke om osteoporos/hög frakturrisik. FRAX $\geq$ 15 % för osteoporotisk fraktur utgör indikation för utredning och bentäthetsmätning (DXA). T-score $\leq$ -2,0 samt FRAX 15-30 utgör relativ indikation för behandling även utan fraktur. Ett tredjehandsval av benspecifik behandling är Prolia (denosumab) som nu kan initieras och ges på hälsocentral.

Psykiatri

Det har kommit nya rekommendationer vid behandling med hydroxizin mot bakgrund av utredning som

påvisat risk för QT-förlängning och Torsade de Pointes med risk för hjärtstillestånd. Begränsad maxdos för vuxna och barn rekommenderas (100 mg/dag för vuxna och barn över 40 kg, 2 mg/kg/dag för barn och ungdomar upp till 40 kg) samt att det bör undvikas hos äldre. Hydroxizin är kontraindicerat hos patienter med känd QT-förlängning eller riskfaktor för detta, såsom exv. pågående behandling med andra läkemedel som kan ge QT-förlängning (kinoloner, neuroleptika, citalopram m.fl.). Försiktighet bör iaktas vid samtidig behandling med läkemedel som sänker hjärtrytmen eller minskar kaliumnivåer i blodet. Tvångssyndrom samt PTSD lyfts ur begreppet ångestsyndrom till egna diagnoser. Rekommendationerna för fysisk aktivitet är uppdaterade utifrån nya riktlinjer.

Urologi

Mirabegron (Betmiga) vid överaktiv blåsa tillkom i rekommendationerna 2015. Sedan dess har det kommit rapporter allvarliga fall av hypertoni. Blodtryckskontroll rekommenderas därför före och efter insatt behandling. Mirabegron har en ny verkningsmekanism och påverkar lagringsfasen i urinblåsan till skillnad mot de äldre antikolinerga medlen som påverkar tömningsfasen. Effekten är blygsam liksom för antikolinerga medel. Vid erektil dysfunktion då peroral behandling med fosfodesterashämmare inte fungerar eller är kontraindicerade kan lokal behandling med alprostadil provas. Nytt förstahandsmedel är krämen Vitaros, Bondil (uretralstift) och Caverject (inj) är andra alternativ.